

L E G E

privind testarea integrității profesionale

În temeiul art. 72 alin. (3) lit. r) din Constituția Republicii Moldova,

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Obiectul de reglementare

Prezenta lege stabilește scopul, principiile, mijloacele, metodele, procedurile și efectele juridice ale testării integrității profesionale în cadrul entităților publice.

Articolul 2. Scopul testării

Testarea integrității profesionale se realizează în scopul:

- a) asigurării integrității profesionale, al prevenirii și combaterii corupției în cadrul entităților publice;
- b) verificării modului de respectare de către agenții publici a obligațiilor și atribuțiilor de serviciu, precum și a regulilor de conduită;
- c) identificării, evaluării și înlăturării vulnerabilităților și a riscurilor care ar putea determina sau favoriza actele de corupție, actele conexe corupției sau faptele de comportament corupțional;
- d) neadmiterii unor influențe necorespunzătoare în exercitarea obligațiilor sau atribuțiilor de serviciu ale agenților publici.

Articolul 3. Principii

Testarea integrității profesionale a agenților publici se realizează cu respectarea obligatorie a următoarelor principii:

- a) legalitatea;
- b) respectarea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului, a demnității umane și profesionale;
- c) tratamentul nepărtinitor, echitabil și nediscriminatoriu al agenților publici supuși testării;
- d) prezumția de bună-credință a subiecților testării;
- e) neadmiterea afectării autorității, prestigiului și imaginii entităților publice și ale agenților publici.

Articolul 4. Noțiuni

În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni semnifică:

agenți publici – angajații entităților publice prevăzute în anexa care face parte integrantă din prezenta lege;

integritate profesională – capacitatea persoanei de a-și exercita obligațiile și atribuțiile legale și profesionale în mod onest, ireproșabil, dând dovadă de o înaltă ținută morală și maximă corectitudine, precum și de a-și exercita activitatea în mod imparțial și independent, fără vreun abuz, respectând interesul public, supremația Constituției Republicii Moldova și a legii;

testare a integrității profesionale – procesul de planificare, inițiere, organizare și desfășurare a testelor de integritate profesională;

test de integritate profesională – crearea și aplicarea de către testor a unor situații virtuale, simulate, similare celor din activitatea de serviciu, materializate prin operațiuni disimulate, condiționate de activitatea și comportamentul agentului public testat, în vederea urmăririi pasive și stabilirii reacției și a conduitei agentului public testat;

testor de integritate profesională – persoană abilitată prin prezenta lege și prin legi speciale cu atribuții și competențe de testare a integrității profesionale;

influență necorespunzătoare – încercări, acțiuni, presiuni, amenințări, imixțiuni sau rugăminți ilegale ale unor terțe persoane în vederea determinării agenților publici să îndeplinească sau nu, să întârzie sau să grăbească îndeplinirea unor acțiuni în exercitarea funcțiilor lor sau contrar acestora;

risc întemeiat – risc fără de care scopul socialmente util de fixare obiectivă a comportamentului agentului public în cadrul testului de integritate profesională nu poate fi atins, iar testorul de integritate profesională care riscă a luat măsuri de prevenire a unor daune aduse intereselor ocrotite de lege.

Articolul 5. Subiecții testării integrității profesionale

(1) Subiecți ai testării integrității profesionale sînt entitățile publice, agenții publici și testorii de integritate profesională.

(2) Testele de integritate profesională se aplică agenților publici angajați în cadrul entităților publice prevăzute în anexă.

(3) Testele de integritate profesională sînt realizate de către angajații Centrului Național Anticorupție și ai Serviciului de Informații și Securitate.

Articolul 6. Drepturile și obligațiile agenților publici

(1) Agenții publici au dreptul de a fi informați cu privire la modalitățile de contestare legală a sancțiunilor disciplinare aplicate ca urmare a rezultatelor testării integrității profesionale.

(2) Agenții publici au obligația:

a) să nu admită în activitatea lor acte de corupție, acte conexe corupției și fapte de comportament corupțional;

b) să denunțe imediat la organele competente orice tentativă de a fi implicați în acțiunile prevăzute la lit. a);

c) să comunice conducătorului entității publice, în scris, orice influență necorespunzătoare;

d) să declare cadourile în conformitate cu legislația în vigoare.

Articolul 7. Drepturile și obligațiile entităților publice

(1) Entitățile publice au următoarele drepturi:

a) de a fi informate cu privire la rezultatele aplicării testelor de integritate profesională în privința angajaților săi în termenele prevăzute de prezenta lege;

b) de a considera rezultatul pozitiv al testului de integritate profesională ca motiv suplimentar pentru promovarea agentului public, fără a divulga acest motiv.

(2) Entitățile publice au următoarele obligații:

a) de a informa agenții publici, contra semnătură, despre posibilitatea de a fi supuși testului de integritate profesională. Informarea se va face la numirea în funcție a noilor angajați, iar în cazul agenților publici încadrați la momentul intrării în vigoare a prezentei legi – în termenul prevăzut în dispozițiile finale și tranzitorii;

b) de a ține evidența cazurilor de influență necorespunzătoare, conform regulamentului aprobat de Guvern, și de a asigura accesul la aceste informații al instituțiilor care realizează testarea integrității profesionale;

c) de a asigura accesul testorilor de integritate profesională la registrele de evidență a cadourilor.

Articolul 8. Drepturile și obligațiile testorilor de integritate profesională

(1) Testorii de integritate profesională au următoarele drepturi:

a) de a determina, împreună cu coordonatorul activității de testare a integrității profesionale, în condițiile prezentei legi, agenții publici pasibili de testare și periodicitatea testării;

b) de a fi instruiți special cu privire la metodele și mijloacele aplicate în cadrul testării;

c) de a folosi în cadrul testării integrității profesionale acte care codifică identitatea persoanelor, a structurilor, organizațiilor, încăperilor și mijloacelor de transport, precum și identitatea persoanelor prevăzute la art. 12 alin. (2).

(2) Testorii integrității profesionale au următoarele obligații:

a) de a asigura confidențialitatea activității de testare a integrității profesionale;

b) de a informa conducătorii entităților publice despre testările realizate, prin intermediul coordonatorului activității de testare a integrității profesionale;

c) de a întreprinde toate măsurile pentru a preveni eventualele consecințe negative sau atingeri aduse unor terțe persoane în legătură cu aplicarea testului de integritate profesională;

d) de a asigura distrugerea înregistrărilor audio/video efectuate în cadrul testului de integritate în termenele prevăzute la art. 18 alin. (1).

(3) Obligațiile testorului de integritate profesională se răsfrâng, în mod corespunzător, și asupra instituției ce realizează testarea integrității profesionale.

Articolul 9. Garanții și responsabilități

(1) În cazul unui rezultat negativ al testului de integritate profesională, agenții publici testați poartă doar răspundere disciplinară, în funcție de gravitatea abaterilor constatate și în conformitate cu legislația care reglementează activitatea entităților publice respective, cu respectarea prevederilor art. 16 alin. (2).

(2) Rezultatele și materialele testului de integritate profesională nu pot fi utilizate ca mijloace de probă într-un proces penal sau contravențional împotriva agentului public testat.

(3) Metodele și mijloacele de testare și fixare a testelor de integritate profesională nu reprezintă activități speciale de investigație în sensul Legii nr. 59 din 29 martie 2012 privind activitatea specială de investigație.

(4) Utilizarea materialelor testului de integritate profesională într-un proces civil se admite în condițiile legislației procesuale civile. Raportul privind rezultatele testării integrității profesionale și materialele testului de integritate profesională pot fi utilizate ca probe într-un proces civil în cazul în care acestea sînt pertinente, admisibile și veridice, cu respectarea interesului public, a drepturilor și libertăților omului, precum și a condițiilor de desecretizare.

(5) Nu constituie contravenție sau infracțiune acțiunea testorului de integritate profesională ce are la bază un risc întemeiat, avînd ca scop atragerea atenției agentului public testat, dacă activitatea de testare a integrității profesionale nu poate fi realizată fără implicarea acestui risc.

(6) În cazul în care în timpul desfășurării testului de integritate profesională au fost constatate alte activități ilegale ale agenților publici testați sau ale persoanelor terțe, instituția care a realizat testarea integrității profesionale sesizează organul competent pentru a fi luate măsurile stabilite de legislația în domeniu.

Capitolul II

PROCEDURA DE TESTARE A INTEGRITĂȚII PROFESIONALE

Articolul 10. Inițierea testării integrității profesionale

(1) Testarea integrității profesionale se inițiază de către:

- a) Centrul Național Anticorupție – în privința tuturor agenților publici din cadrul entităților publice prevăzute în anexă, cu excepția Serviciului de Informații și Securitate;
- b) Serviciul de Informații și Securitate – în privința angajaților Centrului Național Anticorupție;
- c) subdiviziunea securitate internă a Serviciului de Informații și Securitate – în privința angajaților acestuia.

(2) Inițierea testării integrității profesionale și selectarea agenților publici care urmează a fi supuși testării se fac în funcție de:

- a) riscurile și vulnerabilitățile la corupție identificate în activitatea entităților publice respective;
- b) informațiile deținute și sesizările primite de instituția care realizează testarea integrității profesionale;
- c) solicitările motivate ale conducătorilor entităților publice prevăzute în anexă.

(3) Decizia privind realizarea testării integrității profesionale a agenților publici din cadrul unei entități publice este luată de către coordonatorul activității de testare a integrității profesionale fără informarea prealabilă a conducerii entității publice vizate. În caz de necesitate, testorii integrității profesionale colaborează cu reprezentanții entității publice în care activează agentul public testat în condițiile prezentei legi și ale actelor normative speciale ce reglementează cooperarea în domeniu.

Articolul 11. Coordonarea testării integrității profesionale

(1) Testarea integrității profesionale a agenților publici este coordonată de către o persoană cu funcție de conducere din cadrul Centrului Național Anticorupție sau al Serviciului de Informații și Securitate.

(2) Coordonatorul activității de testare a integrității profesionale desemnează, în mod confidențial, pentru fiecare acțiune de testare a integrității profesionale un testor de integritate profesională care asigură desfășurarea tuturor activităților de testare a integrității profesionale și este responsabil de întocmirea planului de testare a integrității profesionale și de prezentarea rapoartelor cu rezultatele obținute în urma activităților de testare.

(3) Planul de testare a integrității profesionale este un document cu caracter confidențial, care se aprobă de către coordonatorul activității de testare a integrității profesionale și conține următoarele informații:

- a) inițiatorul testării și decizia motivată de inițiere a testării;
- b) subiecții testării;
- c) operațiunile disimulate preconizate;
- d) locul, durata, participanții și asigurarea logistică a testării;
- e) situațiile virtuale simulate, ipotezele de comportament și variantele de acțiune ale testorului integrității profesionale și ale agentului public testat;
- f) acțiunile ce au la bază un risc întemeiat;
- g) alte informații relevante pentru realizarea testării.

(4) Testorul integrității profesionale poate modifica planul de testare a integrității profesionale din oficiu și/sau în funcție de necesitate, în cazul survenirii unor informații suplimentare. Coordonatorul activității de testare este informat despre modificările survenite.

Articolul 12. Mijloacele și metodele de testare și fixare a testelor de integritate profesională

(1) Testorii de integritate profesională își desfășoară activitatea în mod confidențial.

(2) În cazuri excepționale, la realizarea testului de integritate profesională pot participa și alte persoane, cu acordul lor prealabil și cu prezentarea garanțiilor că nu vor deconspira activitatea desfășurată.

(3) Pentru aprecierea obiectivă a rezultatului testului de integritate profesională, acesta va fi înregistrat obligatoriu prin mijloacele audio/video și mijloacele de comunicare aflate asupra testorului sau folosite de către acesta.

(4) La realizarea testului de integritate profesională se pot utiliza documente ce susțin o activitate disimulată sau legenda folosită, inclusiv documente de acoperire.

(5) În cadrul activităților de testare a integrității profesionale se pot utiliza mijloace de transport, mijloace de înregistrare audio/video, mijloace de comunicare, precum și alte mijloace tehnice de obținere ascunsă a informației din dotarea Centrului Național Anticorupție și/sau a Serviciului de Informații și Securitate. În caz de necesitate, când utilizarea mijloacelor din dotarea Centrului Național Anticorupție și/sau a Serviciului de Informații și Securitate este inoportună sau imposibilă, se pot folosi mijloace și din alte surse, cu consimțământul prealabil al proprietarului/deținătorului acestora, dar evitând informarea lui asupra scopului real al folosirii mijloacelor respective.

(6) Pentru asigurarea unor probe exacte în testul de integritate profesională, în cazul pretinderii sau acceptării primirii de către agenții publici testați a unor bunuri, servicii, privilegii sau avantaje, testorii integrității profesionale pot transmite bunuri, oferi servicii, acorda privilegii și avantaje, acestea fiind indicate în prealabil în planul de testare a integrității profesionale și coordonate în conformitate cu art. 11.

Articolul 13. Raportul privind rezultatele testării integrității profesionale și materialele probatorii

(1) După realizarea testului de integritate profesională, testorul de integritate profesională întocmește un raport privind rezultatele testării, care va conține următoarele informații:

- a) inițiatorul testării;
- b) descrierea activităților de testare desfășurate conform planului de testare și alte aspecte relevante;
- c) comportamentul și acțiunile agentului public supus testării în timpul testului;
- d) constatările privind vulnerabilitățile și riscurile care determină sau pot determina agentul public testat să comită acte de corupție, acte conexe corupției

sau fapte de comportament corupțional ori să admită influențe necorespunzătoare în exercitarea atribuțiilor sale de serviciu;

e) concluziile și propunerile vizavi de rezultatul pozitiv sau negativ al testului.

(2) Raportul întocmit în condițiile alin. (1) va fi perfectat astfel încât să nu fie admisă deconspirarea persoanelor implicate în realizarea testului de integritate profesională, să nu fie dezvăluite forțele, mijloacele, sursele, metodele și planurile de activitate ale Centrului Național Anticorupție și ale Serviciului de Informații și Securitate, precum și alte informații cu accesibilitate limitată.

(3) Originalul înregistrărilor audio/video realizate pe parcursul desfășurării testului de integritate se anexează la raportul privind rezultatele testării integrității profesionale și se păstrează, în mod obligatoriu, împreună cu acesta. Dacă înregistrările menționate conțin informații atribuite la secret de stat, păstrarea și gestionarea materialelor respective se vor face în conformitate cu legislația privind protecția secretului de stat.

Capitolul III

REZULTATELE ȘI CONSECINȚELE TESTĂRII INTEGRITĂȚII PROFESIONALE

Articolul 14. Rezultatul pozitiv al testului de integritate profesională

(1) Se consideră rezultat pozitiv al testului de integritate profesională situația în care raportul privind rezultatele testării constată că agentul public testat:

a) a dat dovadă de integritate profesională;

b) a comunicat neîntârziat conducerii entității publice despre faptul că asupra sa s-a exercitat o influență necorespunzătoare, i s-au transmis bunuri, i s-au oferit servicii, i s-au acordat privilegii sau avantaje.

(2) În cazul unui rezultat pozitiv al testului, instituția care a realizat testarea integrității profesionale comunică rezultatul respectiv conducerii entității publice în care activează agentul public testat, în termen de 6 luni de la data testării, asigurând confidențialitatea și conspirarea. Comunicarea rezultatului se face printr-un demers oficial, fără a anexa raportul privind rezultatele testării integrității profesionale sau copia înregistrării audio/video a testului realizat.

(3) Conducătorul entității publice din care face parte agentul public testat le comunică agenților publici din cadrul entității respective despre realizarea testării, fără a oferi numele agentului public testat, în termen de 10 zile lucrătoare din data comunicării rezultatului testului.

Articolul 15. Rezultatul negativ al testului de integritate profesională

(1) Se consideră rezultat negativ al testului de integritate profesională situația în care raportul privind rezultatele testării constată că agentul public testat nu a dat dovadă de integritate profesională.

(2) În cazul unui rezultat negativ al testului, instituția care a realizat testarea integrității profesionale transmite, în termen de 10 zile lucrătoare de la data realizării testului, raportul privind rezultatele testării integrității profesionale entității abilitate cu funcții de constatare a abaterilor disciplinare comise de agentul public respectiv pentru aplicarea măsurilor disciplinare conform dispozițiilor legale.

(3) Instituția care a realizat testarea integrității profesionale asigură accesul entității abilitate cu constatarea abaterilor disciplinare sesizate la înregistrarea audio/video a testului de integritate profesională realizat și la alte materiale ce confirmă rezultatul negativ al testului. În vederea asigurării confidențialității și a conspirării, imaginea și vocea altor persoane decât agentul public testat, imaginile automobilelor, localurilor, ale altor fundaluri, precum și sunetele împrejurărilor înregistrate pot fi prezentate astfel încât să nu poată fi recunoscute.

(4) În termen de 30 de zile de la primirea sesizării, entitatea sesizată examinează materialele cu privire la testul negativ al integrității profesionale și informează imediat instituția care a realizat testul despre măsurile întreprinse și sancțiunile aplicate, oferind o copie a deciziei respective.

Articolul 16. Consecințele rezultatului negativ al testului de integritate profesională

(1) Sancțiunile disciplinare ca urmare a rezultatului negativ al testului de integritate profesională, inclusiv eliberarea din funcție a agentului public testat, se aplică conform legislației ce reglementează activitatea entității publice în care acesta își desfășoară activitatea.

(2) Aplicarea sancțiunii eliberării din funcție este obligatorie dacă în timpul testului s-a stabilit că agentul public a admis încălcările prevăzute la art. 6 alin. (2) lit. a).

(3) De la data primirii sesizării privind rezultatul negativ al testului de integritate profesională și pînă la finalizarea procedurilor disciplinare, agentul public nu poate fi eliberat din funcție în baza cererii de demisie.

(4) La finalizarea procedurii disciplinare, angajații entității publice în care activează agentul public testat vor fi informați despre principalele aspecte constatate în procesul de testare și despre sancțiunile aplicate.

(5) Bunurile primite în cadrul testării integrității profesionale sau contravaloarea acestora se restituie/se recuperează de către agentul public testat care le-a primit.

(6) Cazierul privind integritatea profesională a agenților publici se ține de către Centrul Național Anticorupție și Serviciul de Informații și Securitate, care eliberează informații la solicitare. Regulamentul cu privire la ținerea și utilizarea cazierului respectiv se aprobă de către Guvern.

Articolul 17. Contestarea sancțiunilor disciplinare aplicate

Sancțiunea disciplinară aplicată ca urmare a rezultatului negativ al testului de integritate profesională poate fi contestată de agentul public testat în instanța de contencios administrativ, în modul prevăzut de legislație.

Articolul 18. Păstrarea înregistrărilor efectuate în cadrul testelor de integritate profesională

(1) Înregistrările audio/video efectuate în cadrul testării integrității profesionale se păstrează:

a) în cazul unui rezultat pozitiv – pînă la informarea angajaților încadrați în entitatea publică din care face parte agentul public supus testării;

b) în cazul unui rezultat negativ – pînă la hotărîrea rămasă definitivă și irevocabilă a instanței de judecată sau pînă la expirarea termenului prescris de contestare a sancțiunii, dacă instituția care a realizat testarea integrității profesionale nu deține informații despre o eventuală contestare.

(2) După expirarea termenelor stabilite la alin. (1), înregistrările audio/video efectuate în cadrul testului de integritate profesională se distrug.

Capitolul IV

CONTROLUL ȘI FINANȚAREA TESTĂRILOR PRIVIND INTEGRITATEA PROFESIONALĂ

Articolul 19. Controlul parlamentar asupra activității de testare a integrității profesionale

(1) Controlul parlamentar asupra activității de testare a integrității profesionale este exercitat de către Comisia securitate națională, apărare și ordine publică și Comisia juridică, numiri și imunități.

(2) Centrul Național Anticorupție și Serviciul de Informații și Securitate prezintă comisiilor menționate la alin. (1), anual, pînă la data de 30 ianuarie, cîte un raport cu privire la activitățile de testare a integrității profesionale, care va cuprinde:

- a) numărul de teste de integritate profesională realizate;
- b) rezultatele testelor de integritate profesională;
- c) numărul de contestări ale sancțiunilor disciplinare aplicate.

(3) Comisia securitate națională, apărare și ordine publică și Comisia juridică, numiri și imunități pot solicita, în limitele competențelor, orice informație suplimentară cu privire la activitatea de testare a integrității profesionale a agenților publici dacă consideră că rapoartele prezentate sînt incomplete.

**Articolul 20. Finanțarea măsurilor de organizare și realizare
a testării integrității profesionale**

Măsurile de organizare și realizare a testării integrității profesionale, precum și cele de evidență, păstrare și sistematizare a informației obținute în cadrul testărilor se finanțează din bugetul de stat în limita mijloacelor disponibile.

Capitolul V

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 21. Dispoziții finale

Prezenta lege intră în vigoare de la data publicării și se pune în aplicare după cum urmează:

- a) în cazul angajaților Centrului Național Anticorupție și al competențelor Serviciului de Informații și Securitate – de la data publicării;
- b) în cazul angajaților altor entități publice – după expirarea termenului de 6 luni de la data publicării.

Articolul 22. Dispoziții tranzitorii

(1) În termen de 10 zile de la publicarea prezentei legi, entitățile publice care cad sub incidența ei informează, contra semnătură, agenții publici despre posibilitatea aplicării testelor de integritate profesională. Refuzul de a semna nu exonerează agenții publici de răspunderea disciplinară în cazul unui rezultat negativ al testului de integritate profesională.

(2) Resursele financiare necesare pentru aplicarea prezentei legi sînt prevăzute în bugetul Centrului Național Anticorupție și cel al Serviciului de Informații și Securitate.

(3) Pînă la punerea în aplicare a prezentei legi, Centrul Național Anticorupție va verifica entitățile publice privind informarea agenților publici conform alin. (1), precum și modul de ținere a registrelor de evidență a cadourilor și a registrelor de denunțare a influențelor necorespunzătoare, acordîndu-le, în caz de necesitate, suport metodologic.

(4) Guvernul Republicii Moldova, în termen de 3 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi:

a) va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea în concordanță a legislației în vigoare cu prezenta lege;

b) va aduce în concordanță actele sale normative cu prezenta lege și va asigura adoptarea de către instituțiile subordonate a actelor normative necesare aplicării prezentei legi;

c) va asigura, din mijloacele disponibile, resursele financiare și tehnice necesare pentru punerea imediată în aplicare a prezentei legi.

(5) Centrul Național Anticorupție și Serviciul de Informații și Securitate vor prezenta, în termen de 12 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi, Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică și Comisiei juridice, numiri și imunități ale Parlamentului cîte un raport cu privire la implementarea acestora.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

IGOR CORMAN

**Chișinău, 23 decembrie 2013.
Nr. 325.**

Entitățile publice
ai căror angajați se supun testării
cu privire la integritatea profesională

Secretariatul Parlamentului
Aparatul Președintelui Republicii Moldova
Cancelaria de Stat, inclusiv oficiile teritoriale ale acesteia
Autoritățile administrației publice centrale de specialitate (ministerele, alte autorități administrative centrale subordonate Guvernului și structurile organizaționale din sfera lor de competență)
Consiliul Superior al Magistraturii, colegiile și organele din subordinea acestuia
Curtea Constituțională
Instanțele judecătorești de toate nivelele
Organele procuraturii de toate nivelele
Serviciul de Informații și Securitate
Serviciul de Protecție și Pază de Stat
Centrul pentru Drepturile Omului
Curtea de Conturi
Comisia Electorală Centrală
Comisia Națională de Integritate
Comisia Națională a Pieței Financiare
Banca Națională a Moldovei
Centrul Național pentru Protecția Datelor cu Caracter Personal
Consiliul Coordonator al Audiovizualului
Consiliul Concurenței
Consiliul pentru prevenirea și eliminarea discriminării și asigurarea egalității
Agenția Națională pentru Reglementare în Energetică
Agenția Națională pentru Reglementare în Comunicații Electronice și Tehnologia Informației
Casa Națională de Asigurări Sociale
Serviciul de Stat de Arhivă, inclusiv arhivele centrale de stat
Consiliul Național pentru Acreditare și Atestare
Consiliul Suprem pentru Știință și Dezvoltare Tehnologică
Centrul Serviciului Civil
Serviciul de Stat de Curieri Speciali
Autoritățile administrației publice locale